

CEPV2001

K

1 Abraham táhl odtud do krajiny negebské a usadil se mezi Kádešem a Šúrem; pobýval jako host v Geraru. ([: [Gn 13:1](#) [Gn 16:7](#) [Gn 16:14](#)])

2 O své ženě Sáře Abraham řekl: „To je má sestra.“ Abímelek⁽²⁾, král gerarský, poslal pro Sáru a vzal si ji. (z) *Abímelek lze pokládat za titul pelištejských a původně asi už kenaanských králů; znamená Král (božstvo) je (můj) otec.* ([: [Gn 12:13](#) [Gn 26:1](#) [Gn 26:7](#)])

3 Té noci však přišel k abímelekovu ve snu Bůh a řekl mu: „Kvůli ženě, kterou sis vzal, zemřeš; vždyt' je provdaná.“ ([: [Gn 31:24](#) [Mt 2:12](#) :: [1S 28:6](#)])

4 Proto se k ní abímelek nepřiblížil a řekl: „Panovníku, což vybijíš pronárod, i když je spravedlivý? ([: [Gn 18:23](#)])

5 Což mi on sám neřekl: ‚To je má sestra?‘ Ano, i ona řekla: ‚To je můj bratr.‘ Učinil jsem to v bezúhonnosti srdce a s čistýma rukama.“ ([: [Ž 7:9](#)])

6 A Bůh mu ve snu odpověděl: „I já vím, že jsi to učinil v bezúhonnosti srdce a sám jsem ti zabránil, aby ses proti mně neprohřešil; proto jsem ti nedovolil dotknout se jí.“

7 Ted' však ženu toho muže navrát', neboť je to prorok. Bude se za tebe modlit a zůstaneš naživu. Nevrátíš-li ji, věz, že určitě zemřeš se všemi, kteří jsou tvoji.“ ([: [Ž 105:15](#) :: [Dt 9:20](#) [1S 7:5](#) [Jr 42:2](#)])

8 Za časného jitra svolal abímelek všechny své služebníky a všechno jim vypověděl; a ty muže pojala velká bázeň.

9 Abímelek tedy zavolal Abrahama a řekl mu: „Jak ses to k nám zachoval? Čím jsem se proti tobě prohřešil, že jsi na mne a na mé království uvedl takový hřích? Dopustil ses u mne něčeho, co se přece nedělá.“ ([: [Gn 16:15](#)])

10 Dále se abímelek Abrahama otázal: „Co tě k tomu mělo, že jsi udělal takovou věc?“

11 Abraham odpověděl: „Řekl jsem si, že na tomto místě určitě není bázeň Boží a že mě kvůli mé ženě zabijí. ([: [Gn 42:18](#) :: [Gn 26:7](#)])

12 Ona také vskutku je má sestra; je to dcera mého otce, ale ne dcera mé matky; stala se mou ženou. ([: [Gn 11:31](#)])

13 Když mě bohové po odchodu z otcova domu nechali bloudit, řekl jsem jí: ‚Prokazuj mi toto milosrdenství: na každém místě, kam přijdeme, říkej o mně, že jsem tvůj bratr.‘“

14 Abímelek tedy vzal brav a skot, otroky a služebnice a dal je Abrahamovi a navrátil mu jeho ženu Sáru.

15 Abímelek také řekl: „Hle, má země je před tebou; usad' se, kde uznáš za dobré.“ ([: [Gn 13:9](#) [Gn 34:10](#) [Gn 47:6](#)])

16 Sáře pak řekl: „Hle, tvému bratru jsem dal tisíc šekelů stříbra; to bude pro tebe na zadostiučinění v očích všech, kteří jsou s tebou. Tím vším budeš obhájena.“

17 I modlil se Abraham k Bohu a Bůh uzdravil abímeleka i jeho ženu a jeho otrokyně, takže rodily.

18 Hospodin totiž kvůli Abrahamově ženě Sáře uzavřel v abímelekově domě každé lůno.

1 Odtud bral se Abraham do země polední, aby bydlil mezi Kádes a Sur; i byl pohostinu v Gerar;

2 Kdežto pravil Abraham o Sáře manželce své: Sestra má jest. Tedy poslav Abimelech, král Gerarský, vzal Sáru.

3 Ale přišed Bůh k Abimelechovi ve snách v noci, řekl jemu: Aj, ty již umřeš pro ženu, kterouž jsi vzal, poněvadž jest vdaná za muže.

4 Abimelech pak nepřiblížil se k ní; protož řekl: Pane, zdaž také spravedlivý národ zabiješ?

5 Zdaliž mi sám nepravil: Sestra má jest? A ona též pravila: Bratr můj jest. V upřímnosti srdce svého a v nevinnosti rukou svých učinil jsem to.

6 I řekl jemu Bůh ve snách: Ját' také vím, že v upřímnosti srdce svého učinil jsi to, a já také zdržel jsem tě, abys nezhrěšil proti mně; protož nedalt' jsem se jí dotknouti.

7 Nyní tedy, navrát' ženu muži tomu; nebo prorok jest, a modliti se bude za tebe, a živ budeš. Pakli jí nenavrátíš, věz, že smrtí umřeš ty i všecko, což tvého jest.

8 A vstav Abimelech ráno, svolal všecky služebníky své, a vypravoval všecka slova ta v uši jejich. I báli se ti muži velmi.

9 Potom povolav Abimelech Abrahama, řekl jemu: Co jsi nám to učinil? A co jsem zhřešil proti tobě, že jsi uvedl na mne a na království mé hřích veliký? Učinils mi, čehož jsi učiniti neměl.

10 A řekl opět Abimelech Abrahamovi: Cos myslil, žes takovou věc učinil?

11 Odpověděl Abraham: Řekl jsem: Jistě že není bázně Boží na místě tomto, a zabijí mne pro ženu mou.

12 A také v pravdě jest sestra má, dcera otce mého, však ne dcera matky mé; a pojal jsem ji sobě za manželku.

13 Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého, abych pohostinu bydlil, tedy řekl jsem jí: Toto mi dobrodiní učiníš: Na každém místě, kamž půjdeme, prav o mně: Bratr můj jest.

14 Tedy vzav Abimelech ovce a voly, služebníky také a děvky, dal je Abrahamovi; a navrátil mu Sáru manželku jeho.

15 A řekl Abimelech: Aj, země má před tebou; kdežt' se kolí příhodné býti vidí, tu přebývej.

16 Sáře pak řekl: Aj, dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému, hle, onť jest tobě zástěrou očí u všech, kteříž jsou s tebou. A všemi těmito věcmi Sára poučena byla.

17 I modlil se Abraham Bohu, a uzdravil Bůh Abimelecha, a ženu jeho, a děvky jeho; i rodily.

18 Nebo byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově, pro Sáru manželku Abrahamovu.

- Po zkáze Sodomy a Gomory Abraham odchází do míst mezi Kádešem (Svatyně) a Šúrem (Vzhlížení), do města Gerar (Přebývání). Zde je vládcem abímelek (Můj otec je Melek), což je pravděpodobně titul tehdejších kenaanských vládců, ne jméno panovníka. Gerar se nacházel v negebské poušti a směr Abrahamovy cesty je totožný s cestou otrokyně Hagar (: Gn 16,7) a navíc v Negebu už Abraham sídlil (Gn 12,9, 13,1). Abraham se dostává do podobné situace jako v Egyptě, kam odešel před hladem (Gn 12,10,11). Jen tentokrát si abímelek, narozdíl od faraóna (upozorněn knížaty), bere Sáru sám, jakoby na důkaz své božské moci. Abímeleka také navštíví ve snu Hospodin s varováním, kdežto faraóna rovnou trestá. Navíc do Egypta sestoupil Abrama a Sáráj, kdežto nyní je zde Abraham a Sára. Zdálnivě podobné situace a přesto rozdílné. Zdá se, že Egypt se svým faraónem symbolizuje trvalý odpor vůči jedinému Bohu, kdežto Gerar s abímelekiem v čele má ještě v Božích očích šanci. Situace není nepodobná té před zkázou Sodomy a Gomory, kdy

Abraham smlouvá s Hospodinem o záchranu těch měst, kdyby se zde našel někdo spravedlivý (v. 4.). Bůh vidí do lidských srdcí, proto dostává abímelek šanci pro nápravu (*podobně jako občané města Ninive – Jn 3,5*). Abímelek se odvolává na čistotu srdce (*sídlo myšlení*) a rukou (*činy*). To Bůh potvrzuje, ale čistotu rukou odmítá, neboť kdyby nezakročil abímelek se Sárý dotkl.

- Stále mi však uniká smysl Abrahamova jednání v podobných případech. Proč vydává svoji ženu všanc nejdříve faraónovi a nyní abímelekovi. Spoléhá snad na Boží ochranu. Zapomněl snad na zaslíbení syna? Proč vůbec odchází z krajin sodomských, když nedostává od Boha pokyn? Je to snad ze strachu? To mi k Abrahamovi neseď, vzpomeňme na vysvobození Lota z rukou pohanských králů. Byl to snad Abrahamův způsob získávání majetku, ověřený již z egyptské návštěvy? Na tuto otázku stále hledám odpověď. Možností se nabízí mnoho, jedno je však jisté a dané textem – Bůh rozmlouval s abímelelem, aby ho varoval a zachránil. Udělal si i jakousi pojistku do doby, než se abímelek rozhodne a uzavřel lůno abímelekově ženě i jeho otrokyním, takže nerodily. Teprve po navrácení Sárý do náruče Abrahamovy a po Abrahamově modlitbě byly ženy uzdraveny a s nimi i abímelek. I když o jeho postižení se zde nemluví, mohlo jít o dočasnou neplodnost, což v tehdejší době bylo prokletí jak u žen, tak u mužů.
- Ke cti abímeleka budiž připočten i fakt, že on je jakýmsi prototypem dobrého a poctivého člověka. Mohl Sárú pouze vrátit a pak ji i s Abrahamem vyhnat, ale on ji navrátil se spoustou darů (aby byla v očích svého lidu shledána čistou a nedotčenou) a navíc poskytl Abrahamovi svoji zemi k pobytu.
- Podobně jako faraón chce i abímelek vědět, proč Abraham jednal jak jednal. Tentokrát Abraham upřesňuje příbuzenecký vztah se svou ženou Sárú a navíc používá odvážně argument o absenci bázně Boží v Geraru.
- Ve v. 7. je Abraham označen samotným Bohem za proroka a to je pouze jediné místo, kde se o tom Tóra zmiňuje. Abraham už vystoupil jako přímlovce a ochránce nevinných (Sodoma a Gomora) a nyní se přimlouvá ve své modlitbě za abímeleka a jeho rodinu. Prorok je prostředníkem mezi Bohem a lidmi (hříšníky).
- Při příležitosti ranní bohoslužby (*moment, kdy abímelek – velekněz svolává své služebníky, kteří byli současně kněžími – Výklady ke SZ*) dochází k jedinečné možnosti evangelizace – představení jediného pravého Boha. Je to lekce pro abímeleka, ale i pro Abrahama. Označení „*toto místo*“ bývá označením kultické lokality. Gerar je tedy místem pro Abrahama nepřátelským, neboť se domníval, že zde není bázeň Boží – přesto sem vstupuje. Ve starověku byla každá země, podle víry, spravována božstvy omezenými územím té země. Nyní má abímelek i Abraham poznat, že Bůh není lokální bůžek, ale neomezený Vládce vesmíru. Vše nasvědčuje tomu, že Abraham se rozhodl ze své vlastní vůle vstoupit do Geraru a vydávat svoji manželku za svoji sestru. Navíc říká, že ho Bůh nechal bloudit. Viděl to opravdu tak nebo použil řeč svých posluchačů, aby lépe porozuměli a on obhájil své jednání? Navíc to odporuje zákonům, které dostal Izrael na poušti (*Lv 18,9; 20,17; Dt 27,22*) Vše nasvědčuje tomu, že v Geraru byl rozšířen kult předků, plodnosti a sexuální magie a Abraham dobře věděl do čeho jde a proto volil verzi bratr - sestra, aby zachránil svůj život (v. 11.) (*Pozn.: V CEPV2001 mě překvapil Abrahamův argument, že ho bohové nechali bloudit... Ne Bůh, ale bohové. Tento překlad se však nachází pouze v CEPV2001, všechny ostatní, mě dostupné překlady uvádí slovo Bůh*)